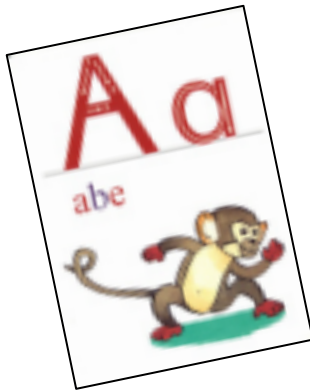

Sådan lærer dit barn at læse på Ollerup Friskole

Sådan lærer dit barn at læse og skrive på Ollerup Friskole

Når dit barn begynder i skolen er det allerede godt i gang med at lære at læse. Der er sikkert blevet arbejdet med ord og bogstaver i børnehaven. Dit barn møder ord og bogstaver hver dag – både som skriftsprog, men også i form af samtaler, fortællinger osv.

Skolen bygger videre på det, dit barn allerede ved. Og det gøres bedst i samarbejde med jer forældre.

Med denne brochure ønsker vi at beskrive den undervisning dit barn møder på Ollerup Friskole. Målet er at give jer et indblik i de pædagogiske metoder vi anvender, for at lære dit barn at læse og skrive. Vi håber det giver dig en mulighed for at følge dit barns læse- og skriveudvikling og støtte op om den som forældre.

Om læsning

Man kan sige at: læsning = afkodning + forståelse. Man lærer at læse ved at afkode bogstavernes lyde og sætte dem sammen til ord. Når ordene sættes sammen skulle det gerne give mening på en måde, så man har forstået det, man har læst.

Det er en svær og tidskrævende proces, der kræver en del træning.

På Ollerup Friskole er vi overbeviste om, at børnenes nysgerrighed og lyst til at lære er altafgørende i børnenes udvikling. Det gælder også i læseprocessen.

Vi gør meget for at tilbyde eleverne en varieret undervisning, der bl.a. giver plads til at:

- lege med bogstaver
- bevæge sig
- bruge rim og remser
- synge og bruge sanglege
- bruge iPad som hjælpemiddel

At blive en god læser kræver, at man er opmærksom på sproget. Som forælder kan du hjælpe dit barn ved tale meget med dit barn om stort og småt i hverdagen, læse bøger højt og i det hele taget være opmærksom det sprog, vi møder hver dag.

Håndfonemer og lydering

På Ollerup Friskole bruger vi forskellige materialer og metoder. Læreren tager udgangspunkt i et grundbogsmateriale, der er lavet af anerkendte bogforfattere, der har særlig kendskab til børns læseudvikling.

Når dit barn skal lære at læse kan det være en fordel at kende de følgende 3 begreber:

Håndfonemer: når dit barn lærer lydene på de enkelte bogstaver i børnehaveklassen, er der til hvert bogstave knyttet et tegn, der kan vises med hånden (et håndfonem). Børnene lærer tegnet sammen med lyden af bogstavet, hvilket hjælper dem med at huske lyd og bogstav.

Lydering: når dit barn lærer at læse i dag, bruger vi på Ollerup Friskole lyden af bogstavet – i modsætning til bogstavets navn. Udtaler man f.eks. navnet på bogstavet 'L' lyder det som 'ÆL', hvilket kan forvirre børnene. I stedet udtales 'lll'. I må meget gerne understøtte dette ved også at lydere, når I skal hjælpe jeres børn med at læse de første ord og sætninger. Al forskning peger på, at lydering er med til at styrke børnenes læse- og skriveudvikling.

Børnestavning

Børnestavning: læsning og skrivning foregår sideløbende i undervisningen. Børnestavning betyder, at vi ikke 'retter fejl' i børnenes første skrivning. Det er med til at fastholde børnenes motivation og det er med til at fokusere på det, der lykkes. Det vigtigste i børnestavning er at fastholde børnenes nysgerrighed og glæde ved at skrive. Gennem undervisning med børnestavning lærer børnene sig at stave.

Den nyeste forskning viser, at den mest effektive læring finder sted, når barnet er aktivt, skal tænke sine egne løsninger og når undervisningen foregår i en positiv og støttende atmosfære.

På Ollerup Friskole bliver der børnestavet til og med 2. klasse. I 3. klasse begynder vi i større omfang at fokusere på korrekt stavning, men fokuserer stadig mest på det, der er rigtigt.

Det er vigtigt, at I som forældre støtter børnene i børnestavningen. Det gør I ved at

Børns læseudvikling

Alle børn gennemgår den samme udvikling, når de skal lære at læse og skrive. Men det sker i forskelligt tempo.

Læsning er en udviklingsproces, der går gennem forskellige trin. Som hovedregel kan man anvende de nedenstående pejlemærker, men det er vigtigt at understrege, at børn udvikler sig i forskellige tempo. Det skal vi som forældre og som undervisere have respekt for.

1. trin i læseprocessen (i løbet af 0. klasse)	2. trin i læseprocessen (efter 1. klasse)	3. trin i læseprocessen (efter 2. klasse)
<p>Dit barn skal lære bogstaverne. Man skal både kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navnene på bogstaverne • lydene på bogstaverne • opdele i stavelser • kunne skrive bogstaverne – både store og små <p>Dit barn skal lære at sætninger er opbygget af ord, og at ord er opbygget af lyde.</p> <p>Dit barn kan 'krible-krable-skrive', dvs. at 'skrive derudaf' med kruseduller.</p> <p>Herefter går vi over til børnestavning.</p> <p>Dit barn skal kunne lytte til fortællinger og højtlesning og kunne fortælle og snakke om historien bagefter.</p> <p>Dit barn skal kunne holde et lille foredrag for den andre i klassen.</p> <p>Dit barn skal kunne sidde og kigge i bøger selv.</p>	<p>Dit barn skal nu kunne alle bogstaverne.</p> <p>Barnet begynder at læse lette ord og små sætninger. Det skal gerne langsomt kunne læse flere og flere ord rigtigt.</p> <p>Dit barn skal kunne bruge lydene fra bogstaverne til at kunne læse nye ord.</p> <p>Dit barn skal kunne skrive korte sætninger og små korte historier.</p> <p>Vi har fokus på skrive- og læselyst. Derfor er børnestavning centralt i denne periode.</p> <p>HUSK PÅ: Dit barn skal på dette stadie ikke kunne skrive fejlfrit. Stavefejl er helt ok. Det er fint at skrive ordene som de lyder (børnestavning).</p>	<p>Dit barn skal være på vej i læse- og staveudviklingen, så det nu kan læse mere sikkert.</p> <p>Barnet skal udvikle læsestrategier, så det ved, hvad man kan gøre, når man ikke kan læse ordet. Man kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stave ordet • dele ordet i stavelser • sige bogstavlydene (lydere) <p>Læsning ca. 15 minutter hver dag er vigtigt i denne periode. Det er også vigtigt at snakke med barnet om indholdet i bogen.</p> <p>Dit barn skal kunne stave flere ord rigtigt, men stavefejl er stadig ok.</p> <p>Skriv gerne huskelister osv. med dit barn.</p> <p>Du skal stadig ikke rette fejl med mindre dit barn beder om det.</p>

0. klasse - indhold i undervisningen	1. klasse - indhold i undervisningen	2. klasse - indhold i undervisningen
<p>Indhold</p> <ul style="list-style-type: none"> • rim og remser • håndfonemer • lydering • højtlesning og læse-kor • afskrivning • sanglege • klappe stavelser • tværfagligt arbejde med emner • børnestavning <p>Materialer</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavetrappen • På vej til Den første læsning • iPad: trænings-app's til bogstav kendskab, producér bøger, e-bøger • små letlæsningsbøger <p>Evaluering/ test Bogstavtest</p>	<p>Indhold</p> <ul style="list-style-type: none"> • fortsat arbejde med - og repetition af - bogstavernes lyde. • højtlesning • læsning • skrivning • stavespil, kryds og tværs • iPad til læsetræning, tema osv. • e-reolen • tværfagligt arbejde med emner <p>Materialer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Søren og Mette • Den første læsning 1 – læsebog og arbejdsbog • Den første læsning – bogstavbogen • Oles små ordløpper • iPad, læsekoden, skriv og læs m.m. <p>Evaluering/ test Ord test. OS64 slutningen</p>	<p>Indhold</p> <ul style="list-style-type: none"> • læsning – afkodning og forståelse. Fokus på indhold. • skrivning • læsemakker • begyndende diktat • faglig læsning • stavespil, kryds og tværs • iPad til læsetræning, tema osv. • e-reolen • tværfagligt arbejde med emner <p>Materialer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den første læsning 2 – læsebog og arbejdsbog • iPad, læsekoden, skriv og læs m.m. • Frilæsningsbøger <p>Evaluering/ test Gentages OS64 i januar, evt. OS120 i juni (ellers i 3. klasse)</p>

Test og evaluering

På Ollerup Friskole anvender vi forskellige redskaber for at sikre, at børnene lærer at læse og skrive.

Det er meget vigtigt at understrege, at dit barn ikke er forkert, hvis det har problemer med at lære at læse og skrive. Børn kommer i skole med meget forskellige forudsætninger og i løbet af skolegangen udvikler de sig også meget forskelligt.

Nogle børn har svært ved at lære at læse og skrive. Det kan bl.a. skyldes nogle kognitive ('hjernemæssige') strukturer, der gør at de ikke har samme forudsætning for at lære at læse og skrive, som andre børn.

Vi anvender forskellige tests for at læreren kan finde ud af, hvor dit barn befinder sig i læseudviklingen. Det er altså redskaber til læreren, så undervisningen kan tilpasses dit barns niveau.

Vi gør desuden brug af andre fageksperter, når vi skønner det er nødvendigt. Vi samarbejder bl.a. med psykologer, tale-høre-konsulenter, læsevejledere og sundhedsplejere PPR i Svendborg Kommune.

Det er dog særlig vigtigt for os, at vi ikke diagnosticerer og fejlfinder sunde og raske børn. På en friskole skal der være plads og rum til at børn kan udvikle sig forskelligt, uden det bliver problematiseret hele tiden.

Det kan du gøre som forælder

Undervisning i læsning og skrivning er primært skolens opgave. Men I er som forældre vigtige samarbejdspartnere. Vi forventer, at I bakker op om skolens arbejde ved at støtte jeres barns læse- og skriveudvikling.

Man kan læse med sit barn på forskellige måder. Dit barn kan selv læse det hele højt, eller I kan skiftes til at læse. Det er vigtigt at læsning med dit barn bliver en god og positiv oplevelse – det øger motivationen til at læse for dit barn.

Som forælder kan du støtte op om dit barns læseudvikling ved at:

- *Gå på biblioteket og lån bøger sammen med dit barn. Vær opmærksom på at låne bøger, der passer til dit barns niveau. Spørg læreren, hvis du er i tvivl. Du kan låne e-bøger til iPad'en ved at bruge app'en: e-reolen.*
- *Lån gerne mange forskellige bøger – også med billeder i. Samtale om det I læser og ser styrker dit barns sproglige udvikling.*
- *Gør det hyggeligt at læse sammen. Lav en hyggekrog i sofaen osv.*
- *Leg med ord, tal om sproget. I kan lege 'skibet er ladet med...' eller snakke om de bogstaver og ord I ser, f.eks. når I kører bil.*
- *Lad dit barn hjælpe med at skrive indkøbsseddel, huskelister, indbydelser osv.*
- *Husk: ros og opmuntring motiverer. Ret ikke stavfejl med mindre dit barn beder om det.*
- *Vi anbefaler læsning 15-20 minutter hver dag.*

Når læseudviklingen ikke går som den skal

Som tidligere nævnt udvikler børn sig forskelligt i skolen.

Lærerne er opmærksomme på at hjælpe de børn, der har svært ved at læse og skrive. Du kan som forælder være opmærksomme på forskellige ting.

Du skal være særlig opmærksom, hvis:

- der er andre i familien, der har haft svært ved at lære at læse og skrive
- der er andre i familien, der har fået konstateret ordblindhed
- dit barn har – eller har haft – tale- eller hørevanskeligheder

Er du i tvivl, så kontakt dit barns lærer og få en snak om det.

Der er nogle pejlemærker, du som forælder kan være opmærksom på i dit barns læse- og skriveudvikling. Vær opmærksom, hvis:

- dit barn efter børnehaveklassen stadig ikke kan lydene på bogstaverne
- du oplever, at der er store problemer med at sætte lydene sammen til ord
- dit barn efter 1. klasse stadig ikke kan høre den første lyd i ordene
- dit barn ofte er trist eller ked af det, og giver udtryk for, at det ikke kan lide at læse eller skrive
- dit barn giver udtryk for, at læsning er meget svært og det slet ikke giver mening

På Ollerup Friskole har vi lærere, der er kompetente til at lave en særlig indsats for de børn, der har svært ved at lære at læse og skrive. Vi har desuden adgang til hjælp fra fageksperter på PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) i Svendborg Kommune.

Vi iværksætter en særlig indsats, når vi i samarbejde med jer forældre vurderer, at det er nødvendigt. Den kan indeholde alt fra små 'læseløft-kurser' til en mere systematisk læseindsats og med faglig bistand fra PPR.

"Hvis du vil have bygget et skib, skal du ikke kalde folk sammen for at tilvejebringe tømmer. Du skal ikke uddelegere opgaver til dem eller fordele arbejdet. Men du skal vække deres længsel mod oplevelser på det store åbne hav"
(Antoine de Saint-Exupéry)

